

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 listopada 2023 r.,
w sprawie **D. O.**,
skazanego z art. 190 § 1 k.k. i in.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie
z dnia 29 marca 2023 r., sygn. akt V Ka 94/23,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Sławnie
z dnia 13 września 2022 r., sygn. akt II K 218/20,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

D. O. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od stycznia 2019 r. do 24 maja 2020 r. w S. , w okolicach miejscowości B. gm. S. , gm. S.2. oraz w S.3. , działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wielokrotnie groził J. M. osobiście jak i poprzez wysyłanie wiadomości tekstowych pozbawieniem życia, pozbawieniem życia członków jej rodziny, pobiciem, zniszczeniem mienia, rozpowszechnieniem w Internecie jej nagiego

wizerunku, czym wzbudził w niej uzasadnioną obawę, że groźby te zostaną spełnione oraz wyzywał ją w tym czasie słowami powszechnie uznanymi za obelżywe i wulgarne, a także wielokrotnie naruszył jej nietykalność cielesną poprzez ciągnięcie za włosy, oblanie moczem, uderzeniem butelką w głowę, uderzanie ręką po głowie, uderzenie zmrożonym lodem w głowę, kopanie, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie II K [...] za umyślne przestępstwa podobne z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 19 grudnia 2014 r. oraz w okresie od 20.01.2015 r. do 15.05.2018 r. tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

2. w maju 2019 r. w B. gm. S. poprzez grożenie pobiciem zmusił do rozebrania się do bielizny w celu utrwalenia jej wizerunku aparatem telefonicznym, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie II K [...] za umyślne przestępstwa podobne z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 19 grudnia 2014 r. oraz w okresie od 20.01.2015 r. do 15.05.2018 r., tj. o czyn z art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
3. w sierpniu 2019 r. w S.1. gm. S.1. , używając przemocy poprzez szarpanie za włosy, duszenie oraz grożenie pozbawieniem życia, utrwalił nagi wizerunek J. M. , a następnie bezpośrednio po tym poprzez zabronienie ubrania się i nakazanie położenia się pokrzywdzonej na łóżku doprowadził J. M. , wbrew jej woli, do obcowania płciowego poprzez odbycie z nią stosunku seksualnego, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie II K [...] za umyślne przestępstwa podobne z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 19 grudnia 2014 r. oraz w okresie od 20.01.2015 r. do 15.05.2018 r., tj. o czyn z art. 197 § 1 k.k. i art. 191a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

4. w dniu 25 lipca 2019 r. w J. gm. P. na terenie restauracji „T. ”, działając publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego poprzez kopnięcie w twarz P. B. spowodował u niego złamanie żuchwy wymagające leczenia operacyjnego ze stabilizacją złamania płytkami tytanowymi oraz uszkodzenie ścian policzkowych zębów 17 i 48 wymagające odbudowy stomatologicznej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała u pokrzywdzonego na czas powyżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie II K [...] za umyślne przestępstwa podobne z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 19 grudnia 2014 r. oraz w okresie od 20.01.2015 r. do 15.05.2018 r., tj. o czyn z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
5. w dniu 25 sierpnia 2019 r. w S. na terenie stacji O. przy ul. A. K. , działając publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego poprzez ugodzenie nożem w lewą połowę klatki piersiowej spowodował u A. F. obrażenia ciała w postaci powierzchownej rany klutej ściany klatki piersiowej niepenetrującej do wnętrza klatki piersiowej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonego na czas poniżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie II K [...] za umyślne przestępstwa podobne z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 19 grudnia 2014 r. oraz w okresie od 20.01.2015 r. do 15.05.2018 r., tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
6. w sierpniu 2019 r. w S.3. groził E. J. pozbawieniem życia oraz uszkodzeniem ciała, przy czym groźba ta wzbudziła u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona, a czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie II K [...] za umyślne przestępstwa podobne z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w

dniu 19 grudnia 2014 r. oraz w okresie od 20.01.2015 r. do 15.05.2018 r., tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

7. w dniu 15 października 2019 r. w S.3. w trakcie rozmowy telefonicznej dwukrotnie groził E. J. pozbawieniem życia, przy czym groźba ta wzbudziła u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona, a czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie II K [...] za umyślne przestępstwa podobne z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w dniu 19 grudnia 2014 r. oraz w okresie od 20.01.2015 r. do 15.05.2018 r., tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 13 września 2022 r., sygn. II K 218/20, Sąd Rejonowy w Sławnie :

1. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt I, za który skazał go na karę roku pozbawienia wolności,
2. uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w pkt II za który skazał go na karę roku pozbawienia wolności,
3. uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w pkt III za który skazał go na karę 5 lat pozbawienia wolności,
4. uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w pkt IV za który skazał go na karę roku pozbawienia wolności,
5. uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w pkt V za który skazał go na karę 3 miesięcy bawienia wolności,
6. uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w pkt VI za który skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
7. uznał oskarżonego za winnego zarzucanego mu w pkt II za który skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
8. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone w punktach I-VII sentencji wyroku jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną 7 lat pozbawienia wolności,

9. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 26 maja 2020 r., godz. 15:50 do dnia 4 czerwca 2021 r., godz. 16:40, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.
10. na podstawie art. 41 a § 1 i 4 k.k. orzekł zakaz zbliżania się na odległość 100 metrów i kontaktowania z pokrzywdzoną J. M. osobiście, telefonicznie i za pośrednictwem Internetu, przez okres 5 lat,
11. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej J. M. nawiązkę w kwocie 50.000 złotych,
12. na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego P. B. nawiązkę w kwocie 5.000 złotych,
13. na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego A. F. nawiązkę w kwocie 500 złotych,
14. zasądził od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej J. M. kwotę 2448 złotych tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika w sprawie,
15. orzekł w przedmiocie kosztów sądowych.

Od tego wyroku apelację złożył obrońca oskarżonego, który zarzucił:

- rażącą obrazę art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez skazanie oskarżonego za czyn opisany w punkcie I sentencji wyroku z art. 190 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 1 k.k., podczas gdy przestępstwa z art. 216 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k. są ścigane z oskarżenia prywatnego, zaś prokurator w niniejszym postępowaniu nie objął ich ściganiem z oskarżenia publicznego.

Nadto na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1 k.p.k. zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 197 § 1 k.k. poprzez błędną jego wykładnię, a w efekcie zastosowanie, w wyniku przyjęcia, że ustalone czynności sprawcze polegające na „groźbie bezprawnej” podejmowane przez oskarżonego w zakresie czynu III sentencji wyroku wyczerpują znamiona tego przestępstwa, gdyż dążyły do doprowadzenia innej osoby do obcowania płciowego, podczas gdy prawidłowa interpretacja przepisu wskazuje na

potrzebę ustalenia przez sąd meriti, by oskarżony zrealizował wszystkie znamiona przestępstwa kumulatywnie, tj. stosował groźbę bezprawną, przemoc lub podstęp w celu doprowadzenia innej osoby do obcowania płciowego, czyli łamiąc tym samym opór pokrzywdzonej co do odbycia stosunku fizycznego, przed bądź w jego trakcie, gdzie stanowczo wskazać należy, że relacji pokrzywdzonej wynika, że w żadnej mierze nie oponowała, nie stawiała oporu przed odbyciem stosunku fizycznego, a zatem koniecznym jest uniewinnienie oskarżonego wobec ustalenia, iż czynności mu przypisane nie wyczerpują wszystkich znamion art. 197 § 1 k.k.

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1,2, 3, 4 k.p.k. zarzucił również:

1. rażąco obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 7 k.p.k., 410 k.p.k. poprzez:

- a) dokonanie dowolnej oceny zeznań pokrzywdzonej J. M. oraz świadków E. J., J. M., M. W., K. B., A. N., A. B., M. S., P. K., M. B., I. T., M. S. i uznanie ich za spójne, rzetelne, znajdujące potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, podczas gdy zeznania te są wzajemnie i wewnątrznie sprzeczne, świadkowie w znakomitej większości wiedzę posiadają wyłącznie od samej pokrzywdzonej, zeznania nie znajdują potwierdzenia w obiektywnym materiale dowodowym, są sprzeczne z doświadczeniem życiowym,
- b) uznanie wyjaśnień złożonych przez oskarżonego i zeznań świadków B. O., P. O., W. O. i K. O. za niewiarygodne, z powodu sprzeczności z zeznaniami pokrzywdzonej i wskazanych w punkcie 1. świadków, podczas gdy prawidłowo dokonana ocena tych zeznań nie pozwala na przypisanie im waloru niewiarygodności, wprost przeciwnie, są spójne i logiczne,
- c) dokonanie dowolnej oceny opinii psychologicznej biegłej E.K. poprzez uznanie jej za rzetelną, podczas gdy wątpliwości w tym zakresie powinny zostać wzbudzone poprzez skonfrontowanie daty sporządzenia opinii i daty udziału biegłej w czynnościach z udziałem pokrzywdzonej (ten sam dzień), co doprowadziło do błędnej oceny wiarygodności zeznań pokrzywdzonej i bezpodstawnego oddalenia wniosku obrońców o ponowne przesłuchanie pokrzywdzonej z udziałem innego biegłego psychologa,

2. rażącą obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 167 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez przesłuchanie świadka J. M. bez obecności lekarza psychiatry, podczas gdy stan zdrowia pokrzywdzonej (wcześniejsze leczenie psychiatryczne z powodu prób samobójczych) uzasadniał przesłuchanie w obecności lekarza psychiatry i biegłego psychologa i wydanie opinii psychologiczno - psychiatrycznej, co doprowadziło do niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy mających wpływ na ocenę zeznań pokrzywdzonej, następnie zaś błędnych ustaleń faktycznych w sprawie i nieuzasadnione uznanie wiarygodności zeznań pokrzywdzonej,

3. rażącą obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu w postaci przesłuchania w charakterze świadka (po zwolnieniu z tajemnicy) psychologa, z którego pomocy miała korzystać pokrzywdzona J. M. , co doprowadziło do zaniechania wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy mających wpływ na ocenę wiarygodności zeznań pokrzywdzonej,

4. rażącą obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 185c § 2 k.p.k. w zw. z art. 185c § 3 k.p.k. poprzez ponowne przesłuchanie pokrzywdzonej J. M. w sprawie o przestępstwo z art. 197 § 1 k.k. bez udziału biegłego psychologa, podczas gdy wskazany przepis nakłada obowiązek przesłuchania (również ponownego) przy udziale biegłego psychologa, co doprowadziło do niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy mających wpływ na ocenę zeznań pokrzywdzonej, następnie zaś błędnych ustaleń faktycznych w sprawie,

5. rażącą obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 170 § 1 pkt 1, 5 i 6 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychologa w celu przeprowadzenia badania psychologicznego pokrzywdzonej, następnie zaś błędnych ustaleń faktycznych w sprawie,

6. rażąco obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 394 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez zaniechanie przesłuchania przed Sądem świadka M. S. i uznanie za ujawnione bez odczytywania zeznań tego świadka, podczas gdy po pierwsze obrońca sprzeciwił się odczytaniu zeznań świadka, żądając bezpośredniego przesłuchania świadka, po wtóre natomiast możliwe było przesłuchanie świadka przy użyciu urządzeń umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość, a niewątpliwym jest, iż jest to świadek niezwykle istotny, będący bardzo blisko oskarżonego i następnie pokrzywdzonej,
7. rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego za czyn przypisany w pkt IV sentencji wyroku w wyniku nie wzięcia pod uwagę okoliczności łagodzącej w postaci przyznania się oskarżonego do winy za czyn przypisany w punkcie IV sentencji wyroku,
8. rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego za czyn przypisany w pkt V sentencji wyroku, poprzez niewystarczające uwzględnienie wyników przeprowadzonej z pokrzywdzonym mediacji i stanowiska pokrzywdzonego w zakresie czynu przypisanego w pkt V sentencji wyroku, co spowodowało wymierzenie zbyt surowej jednostkowej kary pozbawienia wolności, nie spełniającej dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 k.k.,
9. rażąco niewspółmierność jednostkowych kar kary orzeczonych wobec oskarżonego w zakresie czynów przypisanych w pkt I-III, VI-VII sentencji wyroku oraz rażąco niewspółmierność kary łącznej orzeczonej w pkt VIII sentencji wyroku, niewspółmierność środka orzeczonego w pkt X, a także nawiązki orzeczonej w pkt XI i XII sentencji wyroku - poprzez niewłaściwe zastosowanie dyrektyw wymiaru kary i środków karnych niezgodnie z przesłankami art 53 k.k. i w efekcie wymierzenie rażąco surowych kar jednostkowych oraz kary łącznej i nawiązek, podczas gdy istnieją przesłanki do wymierzenia oskarżonemu kary i nawiązki łagodniejszych w niższym wymiarze,
10. błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu, iż prócz czynu w pkt IV, co do którego przyznał się oskarżony, popełnił również wszystkie pozostałe czyny zarzucane aktem oskarżenia,

11. błędne ustalenia faktyczne polegające na przyjęciu, że w sierpniu 2019 r. w S.1. oskarżony używając przemocy i groźby bezprawnej utrwalił nagi wizerunek J. M. , gdzie oskarżony i pokrzywdzona wielokrotnie utrwalali swoje nagie wizerunki, jednak nigdy nie miało to miejsca przy użyciu przemocy czy groźby bezprawnej.

Skarżący wniósł w konsekwencji o:

- zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynów przypisanych mu w pkt I-III, V-VII sentencji wyroku
- zmianę zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt IV sentencji wyroku poprzez wymierzenie kary znacznie łagodniejszej oraz w pkt XII poprzez zmniejszenie wysokości nawiązki,
- uchylenie pkt VIII sentencji wyroku o karze łącznej,
- uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt X-XI, XIII i XIV, ewentualnie
- uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie z daleko posuniętej ostrożności procesowej
- zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie oskarżonemu kar jednostkowych za przypisane czyny oraz kary łącznej w znacznie niższym wymiarze, a co za tym idzie również świadczeń na rzecz pokrzywdzonych w znacznie niższym wymiarze.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 29 marca 2023r., sygn. akt V Ka 94/23, zaskarżony wyrok został zmieniony poprzez doprecyzowanie, że orzeczona w pkt XI nawiązka wymierzona została w związku ze skazaniem za czyn przypisany w pkt III.

Od tego wyroku obrońca skazanego złożył kasację.

Na podstawie art. 523 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił rażącą obrazę art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez usankcjonowanie przez sąd odwoławczy orzeczenia sądu meriti i skazania oskarżonego za czyn opisany w pkt I sentencji wyroku Sądu Rejonowego w Sławnie z art. 190 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w z w. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64

1 k.k., podczas gdy przestępstwa z art. 216 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k. są ścigane z oskarżenia prywatnego, zaś prokurator w niniejszym postępowaniu nie objął ich ściganiem z oskarżenia publicznego.

Na podstawie art. 523 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 526 § 1 k.p.k. obrońca zarzucił również rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 197 § 1 k.k. w wyniku błędnej jego wykładni, a w efekcie zastosowania, poprzez przyjęcie, że ustalone czynności sprawcze podejmowane przez oskarżonego w zakresie czynu III sentencji wyroku wyczerpują znamię strony podmiotowej niniejszego czynu, podczas gdy sąd meriti nie ustalił, by oskarżony zrealizował wszystkie znamiona przestępstwa kumulatywnie, to jest stosował groźbę bezprawną, przemoc lub podstęp w celu złamania oporu pokrzywdzonej przed lub w trakcie stosunku fizycznego, gdzie z relacji pokrzywdzonej wynika, że nie stawiała oporu przed odbyciem stosunku fizycznego, a zatem brak wszystkich znamion art. 197 § 1 k.k. co sąd odwoławczy swym wyrokiem i brakiem rzetelnej kontroli instancyjnej sankcjonuje,
2. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. oraz art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., poprzez niespełnienie wymogów w zakresie wyrokowania i sporządzenia uzasadnienia wyroku przez Sąd Okręgowy w Koszalinie oraz dokonanie kontroli instancyjnej wyroku Sądu Rejonowego w Sławnie w sposób powierzchowny i niedokładny, albowiem akceptujący bez zastrzeżeń i bez pogłębionej analizy dokonane oceny i wnioski w zakresie przeprowadzonych dowodów oraz ustosunkowanie się do zarzutów apelacji obrońcy skazanego w sposób ogólny, a zatem, poprzez uchylenie się przez Sąd Okręgowy od skontrolowania wyroku Sądu Okręgowego co do wszystkich podstaw odwoławczych z art. 438 k.p.k.,
3. rażącą obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. w wyniku usankcjonowania stanowiska sądu meriti i dokonania w sposób

dowolny kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Sławnie , któremu zarzucono dokonanie dowolnej, wybiórczej, wbrew zasadom doświadczenia oceny zeznań świadków - pokrzywdzonej J. M. oraz świadków E. J. , J. M. , M. W. , K. B. , A. N. , A. B. , M. S., P. K., M. B., I. T., M. S. oraz wyjaśnień złożonych przez oskarżonego i zeznań świadków B. O., P. O., W. O. i K. O. a także opinii psychologicznej biegłej E.K., co doprowadziło do uznania za prawidłowe przypisania oskarżonemu popełnienia zarzuconych mu czynów,

4. rażącą obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. poprzez dokonanie w sposób dowolny kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Sławnie , któremu zarzucono przesłuchanie świadka J. M. bez obecności lekarza psychiatry, podczas gdy stan zdrowia pokrzywdzonej (wcześniejsze leczenie psychiatryczne z powodu prób samobójczych) uzasadniał przesłuchanie w obecności lekarza psychiatry i biegłego psychologa a następnie wydania opinii psychologiczno - psychiatrycznej, co doprowadziło do niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy mających wpływ na ocenę zeznań pokrzywdzonej, następnie zaś błędnych ustaleń faktycznych w sprawie,
5. rażącą obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. poprzez dokonanie w sposób dowolny kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Sławnie , któremu zarzucono nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu w postaci przesłuchania w charakterze świadka (po zwolnieniu z tajemnicy) psychologa, z którego pomocy miała korzystać pokrzywdzona J. M. , co doprowadziło do zaniechania wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy mających wpływ na ocenę wiarygodności zeznań pokrzywdzonej,

6. rażąco obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 185c § 2 k.p.k. w zw. z art. 185c § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. poprzez dokonanie w sposób dowolny kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Sławnie , któremu zarzucono ponowne przesłuchanie pokrzywdzonej J. M. w sprawie o przestępstwo z art. 197 § 1 k.k. bez udziału biegłego psychologa, podczas gdy wskazany przepis nakłada obowiązek przesłuchania (również ponownego) przy udziale biegłego psychologa, co doprowadziło do niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy mających wpływ na ocenę zeznań pokrzywdzonej, następnie zaś błędnych ustaleń faktycznych w sprawie, co pomimo tego, że sąd odwoławczy zauważył, jednej marginalizuje znaczenie uchybienia sądu I instancji,
7. rażąco obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 394 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. poprzez dokonanie w sposób dowolny kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Sławnie , któremu zarzucono zaniechanie przesłuchania przed Sądem świadka M. S. i uznanie za ujawnione bez odczytywania zeznań tego świadka, podczas gdy po pierwsze obrońca sprzeciwił się odczytaniu zeznań świadka, żądając bezpośredniego przesłuchania świadka, po wtóre możliwe było przesłuchanie świadka przy użyciu urządzeń umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość,
8. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 1, 5 i 6 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. - poprzez uznanie przez Sąd ad quem za uzasadnione oddalenie przez Sąd Rejonowy wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychologa w celu przeprowadzenia badania psychologicznego pokrzywdzonej i nie dopuszczenie tego dowodu w postępowaniu apelacyjnym,

9. rażącą niewspółmierność kar orzeczonych wobec oskarżonego za czyny przypisane w punkcie IV i V sentencji wyroku w wyniku nie wzięcia pod uwagę okoliczności łagodzącej w postaci przyznania się oskarżonego do winy za czyn przypisany w punkcie IV sentencji wyroku, niewystarczającego wzięcia pod uwagę wyników przeprowadzonej z pokrzywdzonym mediacji i stanowiska pokrzywdzonego w zakresie czynu przypisanego w punkcie V sentencji wyroku, co spowodowało wymierzenie zbyt surowych jednostkowych kar pozbawienia wolności, które nie spełniają dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 k.k.,
10. rażącą niewspółmierność jednostkowych kar kary orzeczonych wobec oskarżonego w zakresie czynów przypisanych w pkt I-III, VI-VII sentencji wyroku oraz rażącą niewspółmierność kary łącznej orzeczonej w pkt VIII sentencji a także nawiązki orzeczonej w pkt XI sentencji wyroku poprzez niewłaściwe zastosowanie dyrektyw wymiaru kary i środków karnych w efekcie wymierzenie D. O. rażąco surowych kar i nawiązki, podczas gdy istnieją przesłanki do wymierzenia oskarżonemu kary i nawiązki łagodniejszych, w niższym wymiarze.

Autor kasacji zawnioskował na podstawie powyższego o:

- uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Koszalinie do ponownego rozpoznania, ewentualnie
- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co implikowało orzeczenie o jej oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Przypomnieć na wstępie trzeba, że przysługujący od prawomocnego wyroku nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest kasacja, nie może opierać się na zarzutach określonych w art. 438 k.p.k., albowiem ustawodawca, z uwagi na ekstraordynaryjny charakter tego środka,

zdefiniował w sposób odrębny zakres dopuszczalnej w następstwie jego wniesienia kontroli. Wiąże się on z weryfikacją orzeczenia drugoinstancyjnego w pryzmacie najpoważniejszych uchybień dyskwalifikujących je niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jak również innych rażących naruszeń prawa, zbliżonych rangą do bezwzględnych przyczyn odwoławczych (art. 523 § 1 k.p.k.). Wymaganiu w zakresie poprawności zarzutów kasacyjnych skarżący de facto nie sprostął. W dalszym ciągu koncentrował swą uwagę na tych aspektach, które znalazły się w polu rozważań sądu ad quem. Chodzi tu przede wszystkim o sposób prowadzenia postępowania dowodowego oraz ustalenia faktyczne i wymiar kary. Nie można wprowadzić wykluczyć sytuacji, w której sąd II instancji zignoruje określony zarzut, czyniąc przeprowadzoną kontrolę niekompletną lub też oceni go w sposób odbiegający od reguł określonych w art. 7 k.p.k., co dawać może asumpt do kasacyjnego podważania rzetelności tejże kontroli. Takie uwarunkowania otwierają zarazem drogę do powtórzenia danego zarzutu - poprzez twierdzenie, że został pominięty lub wadliwie oceniony, co mogło istotnie rzutować na treść zaskarżonego wyroku (art. 433 § 1 i 457 § 3 k.p.k.). Istota takiego zarzutu nie może jednak sprowadzać się li tylko do czysto instrumentalnego zabiegu, mającego na celu wywołać ponowną kontrolę orzeczenia sądu I instancji, w sytuacji, w której obowiązki określone w powyższych przepisach nie doznały w istocie najmniejszego uszczerbku. Rzeczywistą intencją autora kasacji nie będzie więc wykazanie mankamentów realizacji funkcji kontrolnej, lecz motywowane niezadowoleniem z wyników postępowania odwoławczego kierowanie powtórnej uwagi sądu kasacyjnego na wyrok pierwszoinstancyjny. Tego rodzaju zabieg był zaś widoczny aż nadto na kanwie rozpoznanej kasacji. W żadnym miejscu uzasadnienia wyroku nie było wszakże możliwe poczynienie uwagi, że kontrola instancyjna miała charakter „powierzchowny i niedokładny”. Wręcz przeciwnie, sąd ad quem wnikliwe rozważył całokształt zarzutów apelacyjnych, odnosząc się należycie do każdego z nich i przedstawiając powody jego nieuwzględnienia. Twierdzenie w takim przypadku o naruszeniu ustawowych obowiązków uznać trzeba więc za czysto instrumentalne, mające li tylko otwierać pole do dyskusowania z takimi kwestiami, które zostały definitywnie i niepodważalnie rozstrzygnięte. Z tego względu rozpoznana kasacja, stanowiąc już *prima facie* powtórzenie skargi apelacyjnej, była

bezzasadna w stopniu oczywistym, gdyż nie znalazła uzasadnienia w podniesionych pozornie mankamentach postępowania drugoinstancyjnego. W omówionych powyżej realiach odniesienie się do poszczególnych zarzutów sprowadzałoby się w istocie do powtórzenia wywodów zaprezentowanych przez Sąd Okręgowy w Koszalinie. Wystarczające było więc wskazanie, że każdy z zarzutów został dostatecznie zbadany, a jakość tej oceny nie budziła zastrzeżeń w aspekcie respektowania ram swobodnego sędziowskiego uznania (art. 7 k.p.k.). W pierwszej kolejności sąd ten odniósł się do zarzutu wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej w odniesieniu do czynów prywatnoskargowych z art. 216 § 1 i art. 217 § 1 k.k. skutecznie ją wykluczając w realiach procesowych sprawy. Stanowisko to nie stwarzało podstawy do dublowania tego zarzutu. Trafnie w pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wzmocnił je powołaniem stosownych judykatów Sądu Najwyższego, do których należało odesłać nieprzekonanego autora kasacji. W dalszej kolejności sąd ad quem wskazał motywy, z powodu których nie można było uznać, by w toku procesu zmaterializowały się tak zarzucana obraza prawa materialnego, a w istocie wadliwe ustalenia faktyczne jak również uchybienia natury procesowej dotyczące postępowania dowodowego, zaś przyznając, że choć do jednego z nich doszło (realizacja obowiązku wynikającego z art. 185c § 2 k.p.k.), dokonał wnikliwej weryfikacji jego wpływu na treść orzeczenia do czego wszak obliuguje art. 438 pkt 2 k.p.k. W odróżnieniu bowiem od norm prawa materialnego przepisy procesowe z reguły nie stanowią wprost podstawy rozstrzygnięcia przywołanej w orzeczeniu, lecz określają przebieg postępowania. Tym samym naruszenie reguł procedowania nie zawsze prowadzi do wydania wadliwego rozstrzygnięcia (pkt 3.6. formularzu uzasadnienia). Stąd też konieczność wykazania możliwego związku pomiędzy uchybieniem a treścią zaskarżonego orzeczenia, czemu skarżący niewątpliwie nie sprostał.

Odrębną kwestią, o której należało finalnie wspomnieć, było powielenie zarzutów rażącej niewspółmierności kary, których nie da się w żadnej mierze obronić. Pozostawały one w jaskrawej sprzeczności z treścią art. 523 § 1 zd. 2 k.p.k. Powyższe unormowanie czyni niedopuszczalnym samoistny zarzut kwestionujący ustalenia odnoszące się do kary. Z tego względu kasacja w zakresie pkt 8 i 9 nie spełniała zasadniczego kryterium formalnego.

Kierując się powyższymi uwarunkowaniami Sąd Najwyższy orzekł zatem jak w sentencji, co z kolei determinowało rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego - na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

[ał]